

FRÅN LAMM TILL TRÖJA

Om användning och utvecklingsmöjligheter för ull i Uppsala län

INNEHÅLL

Innehållsförteckning	2
Bakgrund	3
Varför vill vi genomföra projektet	4
Vilka vänder vi oss till	5
Hur gjorde vi	6
Inbjudan	7
Vad gjorde vi	8-11
Vad kom vi fram till	12-17
Vad tyckte deltagarna	18-19
Vad händer nu	20-21
Lästips	22
Länkar	23
Till sist, kontaktuppgifter	24

Roslagsfår. Foto: Upplandsmuseet, Tommy Arvidsson

BAKGRUND

Som länshemslöjdskonsulenter (lhk) fungerar vi som rådgivare, samordnare och coach för slöjdare, försäljningsställen och olika producenter inom länet. Vi strävar efter att vara en motor i länets slöjdföretagande.

Vi ser hur intresset för hemslöjd ökar. Att göra själv skapar tillfredsställelse. Ett fenomen vi följt under många år är det stora intresset för stickning. I takt med det väcks frågor om material och ursprung. Varifrån kommer garnet? Hur mycket av ullens i vårt land blir till garn? Är det sant att det mesta av ullens slängs? Frågor om material och ursprung blir allt viktigare i vår strävan mot en mer hållbar livsstil.

Roslagsfår. Foto: Upplandsmuseet, Tommy Arvidsson

Bilderna på omslaget kommer från Åddebo ullkardereri, Filtmakeriet och Gitte Söderbäck.

Bilder: Sid 2-3: Upplandsmuseet
Övriga bilder: Annkristin Hult

PROJEKTET GENOMFÖRT AV:

Annkristin Hult
Hemslöjdskonsulenterna
Stiftelsen Upplandsmuseet
Fyrstorg 2, 753 10 Uppsala
018-16 91 70

annkristin.hult@upplandsmuseet.se

www.upplandsmuseet.se
franlammtilltroja.blogspot.se

Från lamm till tröja

Intresset för ekologiska garner till stickning och vävning ökar. Medvetna kunder söker det unika och hantverksmässiga. Inom 20 mils radie från Uppsala finns idag fyra spinnerier och ett ullkardereri som har full produktion.

Allt fler fårägare skickar ull för kardning och lönspinning. Garner och skinn säljs via gårdsbutiker, på marknader m.m. Vid kontakt med dessa fårägare och producenter ser vi behovet av utbildnings- och utvecklingsinsatser.

Hemslöjdsbutikerna hade tidigare en funktion som rådgivare och kunde förmedla kunskap om ullens egenskaper och användningsområden. Idag finns butikerna inte kvar, och allt fler, både fårägare, formgivare, butiker och kunder, söker kunskap i dessa frågor och vänder sig till oss hemslöjdskonsulenter för information.

Allt detta bidrog till att jag, Annkristin Hult, hemslöjdskonsulent på Upplandsmuseet, ville undersöka möjligheterna att utveckla företaget runt ull i Uppsala län. Jag sökte och fick medel från Jordbruksverket till förstudien *Från lamm till tröja*.

I länet finns 16 000 får som varje år producerar ca 30 ton ull.

Hur mycket av ullen tas tillvara?
Finns det möjligheter och vilja att utveckla produktion och försäljning av ullprodukter?

Den globala klädindustrin dras ofta med etiska problem och den senaste tidens larmrapporter om angora- och merinoull stärker tankarna på hur vi borde använda svensk ull som ett alternativ till den importerade.

Förstudien *Från lamm till tröja* vill undersöka hur vi kan stärka företagandet för länets fårägare, producenter, formgivare och olika försäljningsställen. Vi vill söka kontakt med dessa och inventera behovet av olika insatser som kan öka produktion och försäljning av lokalt marknadsanpassade ullprodukter och tjänster.

Vi vill se hur vi kan öka det allmänna intresset för ull- ett hållbart material som finns i vår omedelbara närhet.

Som hemslöjdskonsulenter vill vi även stärka vår roll som rådgivare och coach inom näringsfrågor. Förstudien kommer att ligga till grund för ett affärs- och utvecklingsprojekt för de som vill utveckla sitt företagande runt ull i länet.

Frågan om hur vi använder den inhemska ullen är inte ny och har behandlats tidigare. Förstudien vill visa om samarbete mellan de olika aktörerna – fårägare, slöjdare/konsthantverkare, producenter, formgivare och olika försäljningsställen kan ge synergieffekter.

Hur kan vi jobba tillsammans i hela kedjan – från lammet via spinneriet och slöjdaren, från butik vidare till kund?

Hur kan vi öka möjligheterna att leva och verka på landsbygden?

FÖRSTUDIEN VÄNDER SIG TILL FÖLJANDE AKTÖRER:

- **Fårägare**
Förstudien vänder sig i första hand till de fårägare vars ull är avsedd till att förädlas vidare, alltså inte köttfärsraser.
- **Försäljningsställen**
Konsthantverk- och slöjdbutiker, nätbutiker, gallerier och gårdsbutiker.
- **Formgivare**
Personer som i huvudsak jobbar med att designa mönster, beskrivningar och produkter på uppdrag till t.ex. företag, tidskrifter, butiker, garnföretag eller i egen försäljning. Ofta har man även egen produktion och tillverkning.
- **Producenter**
De företag som förädlar ullen - spinnerier, ullkarderi och även fårklippare.
- **Slöjdare/konsthantverkare**
Tillverkar produkter som säljs i egna eller andras butiker, gallerier

Förstudien vänder sig till redan etablerade företagare eller de som står i begrepp att starta företag.

INFORMATION OCH INBJUDAN

Förstudien genomfördes under maj-december 2013 och inleddes med telefonkontakter och e-postutskick med information om projektet.

Ytterligare information, projektplan och inbjudan att delta i en workshopdag skickades via e-post och post till olika fåröreningar och fårägare, försäljningsställen, producenter och slöjdare/konsthantverkare.

Stockholm-Uppsala fåravelsförening skrev om projektet i sitt medlemsblad och Uppsala Nya Tidning skrev en notis i samband med Baggauktionen i Uppsala under hösten.

Information spreds via blogg och nyhetsbrev Slöjdhänder, Upplandsmuseets hemsida och Facebook-sida.

INTERVJUER

Via telefon togs kontakt med utvalda "nyckelpersoner" inom de olika målgrupperna för en mer ingående intervju. 27 intervjuer genomfördes.

Intresset för att delta i förstudien och workshopdagarna blev stort. Många deltagare anmälde sig och marknadsföring via annonser blev överflödig.

I inledningsskedet av förstudien engagerades Erika Lind från Karibuprojekt som processledare. Tillsammans med henne planerades de tre workshopdagarnas innehåll och genomförande.

Från lamm till tröja utsågs till ett av tre pilotprojekt i Nämnden för hemslöjdsfrågors (NFH) projekt Näringskonsulent. Detta möjliggjorde medel till att engagera tre inspirationsföreläsare till workshopdagarna.

FRÅN LAMM TILL TRÖJA

Hur tar vi hand om ullen i vårt län?
Är det sant att det mesta av den slängs till ingen nytta?

Under hösten 2013 genomför vi projektet *Från lamm till kofta*, en förstudie som syftar till att stärka företagandet runt ull i länet.

Vi vill få kontakt med fårföretagare, slöjdare, formgivare/slöjdare/konsthantverkare och försäljningsställen i Uppsala län. Hur ska vi stärka och synliggöra ullen – en resurs som finns i vår omedelbara närhet. Naturligt och användbart, resurssnålt och vänligt för både människor och miljö. Intresset för det unika och närproducerade ökar – kan vi tillsammans utveckla ullens användningsområden och skapa fler säljbara produkter och tjänster?

Vi bjuder in till tre träffar på olika håll i länet för att tillsammans med Erika Lind från Karibuprojekt diskutera hur vi vill gå vidare och utveckla vårt nätverk. Vi hoppas på ett brett ull-nätverk i länet där vi kan göra olika små och stora projekt i framtiden.

Hör av dig om du vill få mer information om projektet.

Mer info, projektplan, m.m. finns också här:

<http://slojdhander.wordpress.com/fran-lamm-till-troja>

Datum för träffarna:

- 23 sep 9,30-15,00: Karleby Tingshus, Simtuna
- 30 sep 9,30-15,00: Linnés kammare, Vallhavs Säteri, Jumkil, Bälinge
- 3 okt 9,30-15,00: Sadelmakarkängan, Österbybruks herrgård, Österbybruk.

Anmälan senast 15 sep:
annkristin.hult@upplandsmuseet.se.

INTERVJUER

Intervjufrågorna behandlar dels en beskrivning av företaget - företagsform, antal anställda osv, dels frågor om hur man vill utveckla företaget, sig själv som företagare och sina produkter.

De flesta jobbar som kombinatörer, dvs. man har fler funktioner och sysselsättningar i företaget. På några företag har fler anställda deltagit i intervjuerna.

Jag blev mycket väl mottagen och fick möjlighet att göra 27 intervjuer som innefattade tio fårgårdar, fyra slöjdare, fyra producenter, sex försäljningsställen, och tre formgivare.

I samband med intervjuerna fick jag tillfälle att besöka fårstallar, beteshagar, butiker, ateljéer, fabriker, vävkammare och verkstäder av olika slag. En värdefull överblick över länets verksamhet och en inblick i möjligheter och utmaningar i att leva och verka på landsbygden.

Intervjuerna ger en bra bild av vilka behov som finns i form av fortbildning, nätverk och information i ett framtida projekt.

FÖLJANDE FÖRETAG HAR DELTAGIT I INTERVJUERNA:

Carina Carrol	Umprum Gård, fårägare
Maria Enfeldt	Lammbonden i Björklinge, fårägare
Gunilla Forssell	Vällnora Får, fårägare
Bodil Holmberg	Sanda Gård, fårägare
Vilja Höjer	Ordf. i Finullsföreningen, fårägare
Anita Johansson Ullberg	Ordf. i Allmogefåröreningen, fårägare
Gun-Maj Romar	Kambo gård, fårägare
Åsa Sikberg	Gåvastbo Gård, fårägare
Titti Strömne	Glada Fåret, fårägare, rådgivare
Annette Westerberg	Vreta Gård, fårägare
Sonia och Roger Bush, Inger Wålstedt	Wålstedts Textilverkstad
Britt Karlsson och Marianne Skytt	Åddebo Ullkardereri
Ingrid Danielsson	Solkustens Spinnverkstad
Jessica Skytt och Veronica Skytt	Filtmakeriet
Annika Jodensvi	Dunderbo ljus och hantverk, butik
Kerstin Landström	Linnés Kammare, butik och formgivare
Suzanne Mellgren	Gudruns Ullbod, butik
Katarina Persson	Sadelmakarlängan i Österbybruk, butik
Marianne Sjödin	Kråkvilan, butik
Liz Torneport	Ullomera, butik
Catarina Larsson	Larsson United, formgivare
Anita Grahm	Anitayarn, formgivare
Lotta Persson	Kraka, formgivare
Åsa Viksten Strömbom	Textilt då och nu, yrkesvävare
Eva Douhan Lindqvist	Rödhamnen, konsthantverkare
Liisa Ristikartano	Slöjdare, kursledare
Anna Ström	Slöjdhandledare, slöjdare, fårägare

WORKSHOPDAGAR

För att få spridning i länet förlades träffarna till Karleby Tingshus i Fjärdhundra, Linnés kammare i Jumkil och Sadelmakarlängan i Österbybruk. Inspirerande miljöer då både Linnés kammare och Sadelmakarlängan erbjuder galleri-, butiks- och konferensmiljö.

Träffarna genomfördes under en heldag med lunch, kaffe, workshops och tid för nätverkande.

Programmet och diskussionsfrågorna hade arbetats fram tillsammans med processledare Erika Lind från Karibu-Project.

Vi presenterade projektet och de tre inspiratörerna som bidrog med tankar och erfarenheter från sina respektive områden för att få igång diskussionerna.

Erika Lind, Karibu-project

- *Ingrid Danielsson*, Solkustens Spinnverkstad, berättade om erfarenheter och utmaningar i ett spinneri.

- *Elin Olofsson*, textilutvecklare och student på HV-skola, presenterade sin uppsats "En kartläggning av svensk ull och dess framtida användning" och de slutsatser man drar där.

- *Katarina Persson*, driver galleri och butik Sadelmakarlängan i Österbybruk. Hon berättade om erfarenheter från försäljning och galleriverksamhet.

Efter presentationerna vidtog grupparbetet. I grupperna blandades de olika målgrupperna.

Frågeställningar:

1. Vilka utmaningar ser du för ullproduktionen idag?
2. Vad krävs för att stödja utvecklingen av ullprodukter?
3. Vilka aktiviteter skulle ge störst stöd för denna utveckling?
4. Utifrån fråga 3 – välj en aktivitet och beskriv samverkan, arbetssätt, tänkbara aktörer och rollfördelning.

Karleby Tingshus

Träffarna samlade oväntat många deltagare från så gott som hela länet.

Alla målgrupper var representerade och några deltagare kom även från grannlänen Gävleborg, Västmanland och Stockholm.

Av de 92 träffdeltagarna var 3 män (fårklippare, försäljare och fårägare). Fördelningen mellan kvinnorna var 36 fårägare, 5 producenter, 14 slöjdare, 4 formgivare, 10 försäljningsställen, 1 veterinär, 9 studenter och 10 övriga (processledare, konsulenter m.m.)

Dagarna genomfördes i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan i Uppsala län.

Linnés Kammare

RESULTAT

Efter intervjuer och workshopdagar kan man konstatera, att ullen i länet utgör en outnyttjad resurs.

Intresset för ett utvecklingsprojekt är stort och tiden är rätt. För att ta omhand den grövre ull som är mest vanlig krävs nytänk och utveckling, bl.a. inom industrin.

Det är viktigt att ta tillvara kompetens som finns och att lära av varandra. Kunskapen om ull och dess användningsområden behöver fördjupas inom alla målgrupper.

Förutsättningarna för ett utvecklingsprojekt är bra, projektet har stakat ut en riktning för hur vi ska sprida nya produkter, kunskap och inspiration till framtidens ullkonsumenter.

Nya kontakter har etablerats mellan fårägare, försäljningsställen, producenter, slöjdare/konsthantverkare och formgivare i länet. Nätverket är viktigt då de flesta arbetar i enmansföretag, de flesta kvinnor, ute på landsbygden.

Medvetenheten om ull och dess utvecklingsmöjligheter har ökat bland deltagarna.

Intresset från andra län är intressant, bl.a. från Gävleborg. Vi ser gärna framtida samarbeten.

En av workshopdeltagarna startade en FB-grupp, Ullförmedlingen, som idag har över 600 medlemmar där man diskuterar ullkvaliteter, köper och säljer ull i olika former över hela landet.

Intervjuer och workshopdiskussioner har resulterat i idéer och förslag på insatser som behöver göras gemensamt, på olika nivåer och inom respektive målgrupp. Det handlar om allt från fortbildning inom företagande, ullkännedom, produktutveckling och tekniker till olika samarbeten och publika aktiviteter.

Glada Fåret

För många deltagare var detta den första kontakten med hemslöjds konsulenter och verksamhet. Förstudien har förtydligat vår roll inom näringsfrågor och inom den textila slöjden. Många nya kontakter har skapats.

Samarbetet med NFH har varit värdefullt. *Från lamm till tröja* utsågs till ett av fyra pilotprojekt i NFH:s utvecklingsprojekt för näringsfrågor. Det möjliggjorde medel till inspiratörernas medverkan vid de tre workshopdagarna. Projektledaren, Rebecca Ahlstedt, har också fungerat som coach och bollplank, vilket varit mycket värdefullt.

Sammanställning av workshopdiskussionerna

1. Vilka utmaningar finns för ullproduktionen idag?

Det saknas kunskap om den inhemska ullens egenskaper, miljöpåverkan och användningsområden i konkurrens med syntetmaterial.

Deltagarna efterlyser användningsområden och möjlighet att använda all ull, även den grövre. Det handlar om att hitta rätt kvalitet till rätt användningsområde.

Vilket alternativ kan vi i Sverige hitta till den finfibriga importerade merinoullen, som ofta har en stor negativ miljöpåverkan?

De svenska lantrasfåren har en unik särställning och deltagarna efterlyser forskning och ett utvecklat avelsarbete för att ge ökad status för ullfår.

Det låga priset på ull, arbetet med att hålla ullen fri från skräp, bristande kunskap i ullsortering och missuppfattningen att det är långa väntetider hos spinnerierna är några av anledningarna till att många fårägare kastar sin ull.

Kostnader för utveckling och arbetskraft är höga, vilket medför dålig lönsamhet för den småskaliga produktionen.

Hur kan vi öka det politiska intresset för småbruk, det inhemska och småskaliga som skulle ge en mer levande landsbygd?

Filtmakeriet

Producenterna får ofta ojämn tillgång på ull som gör att produktionen stannar upp. Det blir då svårt att hålla samma kvalitet på t.ex. garnerna under en längre tid.

För formgivare och slöjdare är arbetet med att ta fram en modell en tidskrävande process och man måste ha garanti för att kvalitén finns kvar under en längre tid.

Det behövs fler försäljningsställen för kvalitetshantverk. Produkterna behöver utvecklas för att locka nya kunder. Det finns alltid en kund för alla produkter – utmaningen är att identifiera sin kund och arbeta för ökad lönsamhet inom formgivning och design.

2. Vad krävs för att stödja utvecklingen av ullprodukter?

För att ge ökad efterfrågan på ullprodukter krävs forskning, utbildning och information. Det behövs lobbyarbete och marknadsföring för att bilda opinion och få fler medvetna konsumenter.

Samordning och understöd på nationell nivå, som exempelvis insamlingsstationer och tvätterier där man kan hantera stora partier ull och sortera till rätt användningsområde. Rådgivning och utbildning är nödvändigt för att få fler fårägare att ta vara på ullen.

Viktigt är också att fårägare, klippare och spinnerier för en dialog och har ett tätare samarbete för att lyfta diskussionen om vad som är "bra" ull och utreda kvalitet och klassificering. Man behöver utveckla användningsområdena för "obrukbar" ull.

Fler spinnerier skulle minska trycket på de spinnerier som finns idag. Det behövs fler maskiner som kan ta hand om den grövre ullen. Allt detta för att få fler fårägare att se det ekonomiska värdet i ullen.

Fårhållningens betydelse för öppna landskap, betesmarker och bibehållande av flora och fauna är viktigt att framhålla. Sverige har en mycket god djurhållning – var rädd om den!

Fåravelsföreningarna ser ett ökat intresse för fårhållning. Det är viktigt att informera och överföra kunskap till nya yngre fårägargenerationer, t.ex. genom mentorskap.

Vreta Gård, Annette Westerberg

Även slöjdarna och formgivarna ser värdet i ett nätverk och olika typer av mentorskap för att satsa på kvalitet, design och produktutveckling.

Ett tätare samarbete och dialog mellan alla aktörer skapar ett mervärde där man ser hela tillverkningskedjan "från lamm till tröja".

Hantverk måste få kosta – berätta om kvalitet, ursprung, historia, material och kultur. Vad skiljer din produkt från andras? Lyft fram det unika. Utveckla "storytelling" – ett viktigt redskap i arbetet med att förklara produkternas värde.

3. Vilka aktiviteter skulle ge störst stöd för denna utveckling?

Kontakt med olika högskolor om forskning och utveckling för användning av ull inom t.ex. bygg- och trädgårdsområdet.

Initiera samarbete med folkhögskolor och erbjud distansutbildningar i ett "Ullprogram" med ullkunskap, spinning, vävning m.m. Ett pedagogiskt material för grundskolan med teoretiska och praktiska övningar ger god förankring om material- och hållbarhetsfrågor i tidig ålder. Samarbeten med folkbildningen – en upplysningskampanj med information och kursverksamhet.

Mediakontakter med debattartiklar och information skapar uppmärksamhet på bred front.

Anställ en "ullmanager" i länet som samordnar aktiviteter, kompetensutveckling och kontakter med grupper på olika nivåer.

Fårägarna efterlyser ett insamlingsställe för ull och/eller en ambulerande uppsamlare som följer fårklipparna.

Man ser också behovet av tvätterier och ett kooperativt spinneri, en Minimill, som kan spinna mindre kvantiteter ull.

Anna Ström

Andra aktiviteter som skulle öka medvetenhet och skapa medial uppmärksamhet på regional nivå är t.ex. ett "Ullupprör", eller en Fårfest med seminarier, utställningar, familjeaktiviteter, trendseminarier och försäljning.

Andra idéer är en svensk "Wool-week" motsvarande den som arrangeras i Storbritannien med symposier och kurser till olika målgrupper.

En uppländsk Saluhall med fårprodukter från hela länet och en digital Ull/slöjdkarta liknande Matkartan skulle stärka den uppländska ullproduktionen.

Kambo Gård, Gun-Maj Romar

Studieresor, samarbeten med kända formgivare och gränsöverskridande träffar i kreativ miljö gör att nya idéer tar form.

En gemensam hemsida med kunskapsöverföring och marknadsföring – en Ullportal.

4. Utifrån föregående fråga- välj en aktivitet och beskriv samverkan, arbetssätt, tänkbara aktörer och rollfördelning.

Exempel på idéer om aktiviteter:

- **Fårfestival – Ullfest i Uppland**
"Ockupera Vaksala torg". Fokus på ull och miljö. Svensk ull – en viktig aktör i arbetet för en hållbar utveckling. Industri och hantverk med ullen i fokus. Utåtriktad verksamhet – workshops, familjeaktiviteter, utställningar, försäljning och utbildningsaktiviteter. Med olika tekniker, hantverk, fårägare, får, verktyg och hantverkare, skinn, kött och ost. Katalog med producenter och strikta regler för försäljning.

Aktörer: Förening som söker pengar från Leader, EU, kommuner, landsbygdsutveckling. Marknadsföring via hemsidor.

- **IKEA tillverkar en matta med enbart svensk ull, exklusiv och unik.**

All ull i landet samlas in vid IKEA-varuhuset. Detta ger en massiv och effektiv marknadsföring

- **Arbetsgrupp**
Hemslöjdskonsulenterna arbetar vidare med att söka projektmedel för en projektledartjänst som kan samordna och genomföra olika aktiviteter. En arbetsgrupp bestående av ca 8 personer från de olika målgrupperna tillsätts och arbetar vidare med finansiering och kortare och längre projekt.

- **Färcentrum - allt från fåret**
Ekonomisk förening alt. AB med alla intressenter som delägare och en anställd VD/ullmanager/ullambasador.

Aktörer: Fårägare, producenter, spinnerier, slakterier, formgivare/slöjdare, näringsliv, kommun, landsting.

Verksamhet: Utställningar, fortbildningar, produktutveckling och genomförande av olika aktiviteter, t.ex. Fårfestival. Utlysa tävlingar och aktivt arbeta för olika aktiviteter som stärker företagandet runt ull- och fårnäring ur ett hemslöjdsperspektiv.

Gåvastbo gård, Åsa Sikberg

FÖRSLAG PÅ FORTBILDNINGAR SOM FRAMKOMMIT UNDER INTERVJUER OCH WORKSHOPTRÄFFAR.

Gemensamma fortbildningar

- Marknadsföring
- Storytelling
- Försäljning, kundbemötande
- Prissättning
- Vem är min kund?
- Ullkännedom
- Bokföring och redovisning
- Att starta webbutik
- Hemsida
- Trendseminarier
- Nätverksträffar

Fortbildningar för fårägare

- Ullkännedom – egenskaper, användningsområden
- Klippningskurser
- Praktisk fårkunskap

Rödheten:
Eva Douhan Lindqvist

Liisa Ristikartano

Fortbildningar för formgivare/slöjdare

- Formgivning, färglära
- Designprocessen
- Prissättning
- Skinsömnad
- Spinna ull

Fortbildningar för producenter

- Marknadsföring
- Kvalitetsbegrepp

Fortbildningar för försäljningsställen

- Försäljningsteknik, skyltteknik
- Värdskap

CITAT FRÅN UTVÄRDERINGEN AV WORKSHOPDAGARNA:

Har dagen infriat dina förväntningar?
Hur- varför/varför inte?

Bättre än förväntat – en stor överraskning, fick ut mer än jag trodde

Bra upplägg, proffsigt, produktivt och uppmuntrande

Bra att få insikt om hela kedjan.

För kort tid för diskussioner och nätverkande

Litet stort fokus på ullen – tröjan försvann

Bra med olika "fårmänniskor" – bra spännvidd bland deltagarna

Bra nätverkande, bra frågeställningar och diskussioner

Jag är inte själv längre – ser fram emot nätverket

Många nya tankar om ullens framtid.

Vilka tankar tar du med dig hem?

Det handlar om miljö, framtid, historia, kulturarv och tradition

Jag blir stolt över det arbete jag gör med förädling av ull

Väva tyg av ull

Jag kommer att använda svensk ull i mina produkter i fortsättningen

Vi måste tänka stort, vara proffsiga och våga tänka produktion.

Det saknas infrastruktur och en organisation. Kan inte enbart drivas av entusiaster

Viktigt att hålla intresset vid liv långsiktigt, lägga en grund innan man bygger huset

Vilken kraft som finns i gruppen, kompetens och vilja att jobba vidare i gemensamma projekt

Ett svårt projekt, mycket att jobba med men inte omöjligt

Hur kan hemslöjdskonsulenterna stödja utvecklingen inom ditt område?

Underlätta kedjan från lamm till köpare. Hemslöjdskonsulenterna bör vara en länk mellan alla delar i produktionskedjan

Bra om man kan göra olika arbetsgrupper för resp. grupp men också träffas tillsammans

Fokusera på trenden att göra själv – jfr surdegsbakning

En ull/hantverksskarta över Uppland.

Verka för ett lokalt lönspinneri

Kontakt med andra län, t.ex. Gävleborg

Övrigt

Vill ha kontakt med unga formgivare.

Vi måste skriva en bok om svensk ull

Hur går vi vidare? Väntar på mer!

Tack för ett genomtänkt möte

Framtidstro

Lyft blicken från hobby till professionell nivå!

Tiden är mogen för att göra något NU.

Se till att det landar i något konkret – inte bara prat!

Liisa Ristikartano

HUR GÅR VI VIDARE?

Ämnet är stort och spänner över många frågor samtidigt. Det kan bli svårt att få alla deltagare lika engagerade. Samtidigt ger det underlag för fler samarbeten och infallsvinklar.

Under workshopdagarna tyckte några deltagare att det handlade mest om ull - inte så mycket om tröjan. Men det är viktigt att ha ett bra grundmaterial och kunskap om materialet innan vi kan utveckla produkter och tjänster - så det blir nästa steg i projektet.

De inledande intervjuerna har haft stor betydelse i förstudien. De personliga kontakterna bidrog till det stora intresset för och förankringen av projektet. Dialogen med deltagarna lade grunden till det fortsatta arbetet. Det är viktigt att göra projektet "med" och inte "för" deltagarna.

I gruppen av deltagare finns mycket kunskap och erfarenheter. Det är mycket viktigt att ta vara på den entusiasm och engagemang som deltagarna visat, och verkligen få till stånd ett större, långsiktigt projekt

Förväntningarna på det fortsatta arbetet är stora. För att projektet ska få bärighet är det

nödvändigt med en projektledare som tillsammans med en arbetsgrupp planerar och genomför fortsatta aktiviteter inom nätverket.

Alla delar av länet har inte haft lika stark representation i förstudien. Det fortsatta arbetet kommer även att rikta sig till aktörer från de nordvästra och norra delarna. Fler informationsträffar planeras där.

Under hösten 2013 jag tillfälle att delta i konferensen *North Atlantic Native Sheep and Wool Conference* på Shetlandsöarna, där man även firade *Shetland wool week*. Det gav en bra internationell utblick och kontakter med bl.a. USA, Storbritannien och Australien. Konferensen arrangeras årligen av länderna runt Nordatlanten. 2014 är det Islands tur att vara värd. Vi hoppas kunna delta där.

Ullomera

FRÄMJA KVINNORS FÖRETAGANDE

Under perioden 1mars- 31 maj kommer Erika Åberg att arbeta som projektledare med medel från Regionförbundets satsning "Främja kvinnligt företagande".

Erika kommer att arbeta med information och arrangera konferensen Visa mig i Österbybruk den 22 maj.

Dit bjuder vi in alla företagare i projektet som vill presentera sin verksamhet, lyssna på föreläsningar och knyta nya kontakter. En dialog där vi lyssnar och lär av varandra för att kunna gå vidare i olika projekt.

Målet med projektet är att få till stånd en arbetsgrupp om ca 15 deltagare (kvinnor) som vill arbeta vidare och utvecklas tillsammans för att stärka länets ullproduktion. Det kan t.ex. vara att arrangera en "ullfest" och olika utbildningar. Håll utkik på bloggen för info!

Tillsammans ska vi verka för att få fram säljbara produkter, upplevelser och tjänster kopplat till vår egen ull.

Erika är skribent, föreläsare, författare och utbildad hemslöjdskonsulent med rötter i Ungern och Roslagen.

Tidigare har hon arbetat i garnbutik och på Afroart. Hon drev tidigare hantverksgård och är van kursledare Nu bor hon i Högdalen och ägnar sig helst åt ull, stickning och pappersklipp.

VÅR - OCH SOMMARPROGRAM

Vi kommer att ordna ett flertal aktiviteter under året. Som medlem i nätverket har du förtur till de resor och kurser vi anordnar. Kurserna anordnas i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan i Uppsala län.

Utställningen Helylle - eller?
5 juli- 17 augusti., Österbybruk.

Resa till Båvens spinnhus, 13 maj

Kräkvilan

Visa-mig. 22 maj.
Ånghammaren, Österbybruk

Rödhammen

Ullvecka, Österbybruk 9- 17 augusti.
Kurser, workshops och barnaktiviteter under Vallonbruksveckan

LITTERATUR

Brink, Alexander, Johansson, Linda och Olofsson, Elin:

En kartläggning av svensk ull och dess framtida användning (2010)

Tillgänglig via:

<http://bada.hb.se/handle/2320/6768>

Gustafsson, Kerstin och Waller, Alan: *Ull*. (1987) LTs förlag

Sjödin, Erik m.fl: *Får*. (2007) Natur och Kultur

Ignell, Tina: *Framtiden i sikte* (2010). Vävmagasinet nr 1/10.

Lindgren, Mia: *Den värdefulla ullen; De spinner den svenska ullen*. (2010) Vävmagasinet nr 1/10.

Åberg, Erika och Trotzig, Eva: *Varmt och stickat*. (2013). Semic

Albright, Barbara: *The natural knitter*. (2007). Potter craft.

Gray, Tanis: *Knit local*. (2011). Sixth and Spring books

Robson, Deborah och Ekarius, Carol: *The fleece and fiber sourcebook*. (2011) Storey Publishing

Shetland Armenty trust: *Real Shetland yarns* (2012). Shetland Heritage Publications

SLÖJDLÄNKAR OCH ANDRA BRA KONTAKTER

Franlammtilltroja.blogspot.com

Upplandsmuseet:
www.upplandsmuseet.se

Slöjdhänder:
slojdhander.wordpress.com

Nämnden för hemslöjdsfrågor:
www.nfh.se

Föreningen Sveriges
hemslöjds konsulenter:
www.hemslojd.org

365 saker du kan slöjda:
www.365slojd.se

Kravallslöjd:
www.kravallslojd.se

Slöjd håller:
www.slojdhaller.se

Slöjden i skogen:
www.slojdeniskogen.se

Textil hemslöjd:
www.textilhemslojd.se

Zickermans:
www.hemslojd-tidningen.se/ zickermans

Allt om hemslöjd:
www.alltomhemslojd.se

Tidningen Hemslöjd:
www.hemslojd-tidningen.se

Ett stort tack till alla fårägare, formgivare, butiker, slöjdare och producenter som välvilligt deltagit i intervjuer och workshopdagar. Och tack även till fåren, som gör det möjligt för oss att jobba vidare!

KONTAKTUPPGIFTER:

Stiftelsen Upplandsmuseet
Hemslöjdskonsulenterna
Annkristin Hult
Fyrstorg 2, 753 10 Uppsala

018-16 91 70

annkristin.hult@upplandsmuseet.se

Erika Åberg
erika.berg@upplandsmuseet.se

